

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТА РЯТУВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету оперативно-
рятувальних сил

Роман ПОНОМАРЕНКО

«_____» _____ 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

обов'язкова професійна

за освітньо-професійною програмою «Пожежогасіння та аварійно-
рятувальні роботи» та «Пожежна безпека»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

мова навчання: українська

2023 рік

Програма навчальної практики розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» та «Пожежна безпека» для підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

Розробники: начальник кафедри ПтаРП, к.т.н., доц., Ковальов П.А., заступник начальника кафедри ПтаРП, к.пед.н., Черкашин О.В., викладач кафедри ПтаРП Ішук В.М.

Програму навчальної практики рекомендовано кафедрою пожежної та рятувальної підготовки

Протокол від «__» _____ 2023 року №

Начальник кафедри пожежної та рятувальної підготовки _____

Павло КОВАЛЬОВ

«__» _____ 20__ року

Схвалено проектною групою освітньої програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»

Гарант освітньої програми _____ Роман ПОНОМАРЕНКО

«__» _____ 20__ року

Схвалено проектною групою освітньої програми «Пожежна безпека»

Гарант освітньої програми _____ Олександр ГРИГОРЕНКО

«__» _____ 20__ року

Робочу програму навчальної дисципліни ухвалено вченою радою факультету оперативно-рятувальних сил

(назва факультету, навчального підрозділу)

Протокол від «__» _____ 2023 року № __

Голова вченої ради факультету (навчального підрозділу) факультету оперативно-рятувальних сил _____

Роман ПОНОМАРЕНКО

«__» _____ 20__ року

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою програми навчальної практики за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти курсантів 3-го курсу спеціальності 261 «Пожежна безпека» освітня програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» є закріплення у здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) знань та практичних навичок, що необхідні під час гасіння пожеж, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт і проведення перевірок цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки об'єктів.

Завдання:

- закріплення практичних навичок роботи з пожежно-рятувальною та аварійно-рятувальною технікою, пожежно-технічним оснащенням та аварійно-рятувальним обладнанням під час воєнного стану;
- закріплення практичних навичок з гасіння пожеж та проведення аварійно-рятувальних робіт на різних об'єктах, надання домедичної допомоги постраждалим під час воєнного стану;
- підвищення рівня фізичної підготовленості здобувачів.

У результаті проходження навчальної практики здобувач повинен мати:

знання:

- вимоги безпеки праці під час виконання усіх видів робіт за призначенням під час воєнного стану;
- призначення та будову пожежно-рятувальної та аварійно-рятувальної техніки, пожежно-технічне оснащення та аварійно-рятувальне обладнання;
- призначення та будову ручних пожежних драбин;
- порядок закріплення рятувальної мотузки за конструкцію;
- порядок спуску рятувальника з висоти;
- порядок дій особового складу при проведенні оперативного розгортання з урахуванням можливих обстрілів;
- правила надання домедичної допомоги постраждалим в різних ситуаціях під час воєнного стану;
- характеристики рятувальних засобів;
- правила поводження з плаваючими засобами;
- способи та тактичні прийоми гасіння пожеж;
- спорядження та обладнання для гасіння пожеж;
- безпека праці під час гасіння пожеж;
- обов'язки командира відділення під час гасіння пожеж;
- порядок проведення перевірок цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки об'єктів.

уміння:

- виконувати роботи із ручними пожежними драбинами та рятува-

льними мотузками

- виконувати вправи і нормативи виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту;

- забезпечувати безпечні умови праці особового складу під час воєнного стану;

- ефективно використовувати та обслуговувати технічні засоби контролю та розвідки під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного або техногенного характеру;

- ефективно використовувати засоби та комплекти спеціальної та санітарної обробки під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного або техногенного характеру;

- проводити оперативно-рятувальні дії у складі підрозділу у зоні НС з викидом хімічних та радіоактивних речовин;

- надавати домедичну допомогу постраждалим в різних ситуаціях;

- застосовувати засоби порятунку на воді;

- вилучати постраждалого з води;

- проведення перевірок цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки об'єктів.

комунікацію:

- зрозуміле і однозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують та базуються на поняттях, правових нормах, правилах та вимогах пожежної безпеки призначених для протипожежного захисту та гасіння пожежі, в тому числі до фахівців і нефакхівців.

автономію та відповідальність:

- прийняття рішень в умовах складних та непередбачуваних обставин та під час воєнного стану, що потребує застосування знань, умінь та навичок спрямованих на запобігання виникненню пожеж, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей, докільля від впливу небезпечних чинників пожежі, а також створення умов для пожежо-гасіння;

- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

1.2. ОПИС ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, (освітньо-професійна програма), освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6			

Модуль – 1 Індивідуальне (науково-дослідне) завдання - 0 Загальна кількість годин – 180 з них: аудиторних – 180 год. самостійної роботи – 0	спеціальності 261 «Пожежна безпека» освітня програма «Пожежога-сіння та аварійно-рятувальні роботи»	Рік підготовки:	
		2023-й	
		Семестр	
		5-й	
		Лекції:	
		0 год.	
Практичні заняття:			
180 год.			
Семінарські заняття:			
0 год.			
Лабораторні заняття:			
0 год.			
Самостійна робота:			
0 год.			
Індивідуальне завдання:			
0 год.			
Вид контролю:			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – (180/0).

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

№ п.п.	Робота для виконання	Матеріал
1	2	3
1	Ознайомитись з:	
1.1	Районом виїзду підрозділу, розташуванням джерел протипожежного водопостачання, потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки, а також тактико-технічними характеристиками спеціальної техніки, обладнання та оснащення підрозділу.	Занотувати у щоденнику
1.2	Розпорядком дня, табелем оперативного розрахунку на пожежно-рятувальній (аварійно-рятувальній) техніці.	Занотувати у щоденнику
1.3	Обов'язками командира відділення під час організації служби чергового караулу та ведення оперативних дій за призначенням в умовах воєнного стану.	Вивчити
1.4	Засобом індивідуального захисту органів дихання та зору, які знаходяться на оснащенні підрозділу, порядком зберігання резервного ЗІЗОД.	Занотувати у щоденнику

1.5	Будинками та спорудами, які є на території підрозділу, пожежно-рятувальною (аварійно-рятувальною) технікою та обладнаннями, які закріплені за відділенням.	Занотувати у щоденнику
1.6	Організацією служби внутрішнього наряду чергового караулу в підрозділі.	Занотувати у щоденнику
1.7	Документами служби чергового караулу.	Перелік документів занотувати у щоденнику
1.8	Організацією підготовки до проведення занять з особовим складом відділення чергового караулу навчальної пожежно-рятувальної частини з відпрацювання нормативів виконання навчальних вправ з урахуванням можливих обстрілів	Занотувати у щоденнику порядок дій під час підготовки до занять.
1.9	Порядком приведення в дію та правилами роботи з ручним механізованим пожежно- та аварійно-рятувальним обладнанням, яке знаходиться на оснащенні підрозділу	Занотувати у щоденнику
1.10	Порядком залучення караулу під час воєнного стану для ліквідації надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж	Занотувати у щоденнику
1.11	Сигналами оповіщення цивільного захисту та заходами щодо дій у разі їх подавання під час воєнного стану	Занотувати у щоденнику
1.10	Організацією роботи з обслуговування пожежних рукавів, порядком проведення перевірки джерел протипожежного водопостачання	Занотувати у щоденнику
1.11	Формами та методами виховної роботи з особовим складом відділення, порядком застосування заохочень та дисциплінарних стягнень	Занотувати у щоденнику
1.12	Правилами порятунку людей на воді	Занотувати у щоденнику
1.13	Порядком проведення рятувальних робіт на висоті та надання першої невідкладної допомоги потерпілим	Занотувати у щоденнику
2.	Взяти участь:	

2.1	У разі виникнення: проведення окремих видів аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в зоні виникнення надзвичайної ситуації (пошук та рятування потерпілих); ліквідації окремих наслідків небезпечних подій, що привели до виникнення надзвичайної ситуації (катастрофа, аварія, стихійне лихо).	Оцінка в щоденнику
2.2	У розборі дій особового складу під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	Оцінка в щоденнику
2.3	У проведенні технічного обслуговування пожежно-технічного обладнання та заповненні відповідної документації	Оцінка в щоденнику
2.4	У перевірках технічного стану джерел протипожежного водопостачання в районі виїзду державної пожежно-рятувальної частини	Оцінка в щоденнику
2.5	У проведенні заходів першого ступеня адміністративно-громадського контролю під час заступання на чергування	Оцінка в щоденнику
2.6	У забезпеченні виконання заходів за підсумками проведення першого ступеня адміністративно-громадського контролю в державній пожежно-рятувальній частині під час проведення зміни караулів	Оцінка в щоденнику
2.7.	У роботі громадських організацій підрозділу, випуску стінної газети, спортивних та культурно масових заходах	Копії заміток, Інші документи.
2.8	У практичних заняттях в складі чергового караула	Оцінка у щоденнику
2.9	У виконанні обов'язків командира відділення під час зміни чергового караула	Оцінка у щоденнику
2.10	У виконанні обов'язків чергового по караулу	Оцінка у щоденнику
3.	Провести:	
3.1	Додаткові заняття зі спеціальної фізичної підготовки з особовим складом відділення за розкладом занять в державній пожежно-рятувальній частині	Оцінка в щоденнику

3.2	Відпрацювання Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС до виконання завдань за призначенням відповідно до розкладу занять	Оцінка в щоденнику
3.3	Контроль перевірки особовим складом відділення засобів індивідуального захисту органів дихання	Оцінка в щоденнику
3.4	Приведення в дію ручного механізованого пожежно- та аварійно-рятувального обладнання, яке знаходиться на оснащенні підрозділу	Оцінка в щоденнику
3.5	Заходи індивідуальної і виховної роботи з особовим складом (у формі бесід, інформування тощо).	Оцінка в щоденнику
4	Розробити:	
4.1	Методичну розробку для проведення занять з особовим складом відділення з Відпрацювання Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС до виконання завдань за призначенням.	Методичні розробки (копії)
5.	Скласти:	
5.1	Рапорт про заохочення та накладання дисциплінарного стягнення представника відділення правами старшого керівника.	Зразки документів

Перелік питань, які повинні бути розглянуті здобувачами вищої освіти під час проходження навчальної практики, в окремих випадках (з подальшими роз'ясненнями відображеними в звіті), може бути зміненим виходячи із специфіки діяльності пожежно-рятувального підрозділу.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- навички здійснення безпечної діяльності;
- здатність обґрунтовано обирати та застосовувати засоби гасіння, вогнегасні речовини, системи пожежогасіння, пожежно-рятувальну та аварій-

но-рятувальну техніку, пожежно-технічне та спеціальне оснащення;

- здатність обґрунтовано винаходити рішення щодо дій з гасіння пожеж, рятування та евакуювання людей під час пожежі та проведенні інших пожежно-рятувальних робіт;

- усвідомлення конструктивних та технічних характеристик аварійно-рятувальної, пожежно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, обладнання димовидалення та пожежно-технічного оснащення, що застосовуються для запобігання пожежам та їх гасіння;

- здатність організовувати експлуатацію аварійно-рятувальної, пожежно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, обладнання димовидалення та пожежно-технічного оснащення.

2. Організація проведення навчальної практики.

2.1. Відповідальність за організацію і проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти, контроль за її проходженням покладається на керівництво університету та відповідальних осіб органів управління та підрозділів ДСНС, а за навчально-методичне керівництво та забезпечення виконання програм практики – на відповідні кафедри університету.

2.2. У роботі з питань організації і проведення навчальної практики відповідальні особи за проведення навчальної практики керуються положеннями 4 розділу III, пунктів 5, 6, 7 розділу IV наказу МВС від 26.05.2021 № 412 “Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 червня 2020 р. за № 496/34779, а також листом ДСНС 15.07.2022 № 02-3888/285 «Методичні рекомендації щодо проведення навчальної практики курсантів та слухачів закладів вищої освіти цивільного захисту».

2.3. Навчальна практика здобувачів вищої освіти проводиться в підрозділах ДСНС, які визначаються наказами по Головному управлінню, на посаді командира відділення чергового караулу ДПРЧ.

2.4. Навчальна практика на посаді командира відділення чергового караулу проводиться у період, визначений робочим навчальним планом.

2.5. Режим роботи здобувачів вищої освіти в період проходження навчальної практики встановлюється на місцях. Рекомендується - доба чергування, доба відпочинку та доба підготовки до чергування.

2.6. У разі виникнення надзвичайних ситуацій залучення курсантів до їх ліквідації пропонується відповідно до листа ДСНС від 28.12.2022 № 02-14580/285 «МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

про особливості залучення територіальними органами, підрозділами центрального підпорядкування ДСНС курсантів закладів освіти цивільного захисту до виконання робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій».

2.7. Начальникам Головних управлінь, де проводиться навчальна практика, ПРОПОНУЄТЬСЯ:

- визначити конкретні підрозділи та забезпечити належні умови для проведення навчальної практики;
- призначити наказом керівниками практики – найбільш підготовлених працівників (начальників підрозділів), які мають відповідний кваліфікаційний рівень і достатній практичний досвід, а також безпосередніх керівників навчальної практики за поданням начальників підрозділів;
- організувати своєчасне оформлення і видачу здобувачам вищої освіти на період навчальної практики вкладишів до посвідчення особи, що підтверджують виконання ними обов'язків на конкретній посаді;
- провести нараду з керівниками навчальної практики і здобувачами вищої освіти перед початком практики з проведенням відповідних інструктажів з питань охорони праці та організувати прийняття звіту після закінчення практики;
- здійснювати постійний контроль за організацією проведення навчальної практики в практичних підрозділах, узагальнювати та аналізувати результати, розробляти рекомендації щодо вдосконалення, підбивати підсумки та оформляти результати навчальної практики наказом, копію якого направляти до університету.

2.8. Начальникам підрозділів Головних управлінь, де буде проводитися практика пропонується :

- здійснювати підбір безпосередніх керівників навчальної практики (досвідчених працівників практичного підрозділу) і надавати їх кандидатури до ГУ ДСНС області для оформлення відповідним наказом;
- забезпечити виконання програми, календарних планів практики в повному обсязі та контроль за якістю виконання доручених завдань;
- встановити режим роботи здобувачів вищої освіти;
- представити здобувачів вищої освіти особовому складу підрозділу, роз'яснити їх повний статус;
- проводити виховну роботу з здобувачами вищої освіти.
- забезпечити практикантів необхідними житлово-побутовими умовами (надання, по можливості, безкоштовного житла, медичного обслуговування, умов для харчування), а також робочими місцями, необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо;
- спрямовувати роботу безпосередніх керівників навчальної практики на якісне виконання здобувачами вищої освіти програми;
- аналізувати роботу здобувачів вищої освіти та надавати їм допо-

могу в успішному виконанні програми навчальної практики;

- узагальнити підсумки навчальної практики і надіслати звіт в ГУ ДСНС України області;

- затвердити щоденник, характеристику на практиканта з виставленням оцінки, а також звіт практиканта та завірити гербовою печаткою.

2.9. Проходження навчальної практики здійснюється за календарним планом, що розробляється здобувачем вищої освіти згідно з програмою та планом роботи підрозділу під керівництвом безпосереднього керівника, затверджується начальником підрозділу та скріплюється печаткою.

2.10. Основною формою виконання програми навчальної практики є безпосереднє ознайомлення здобувачем вищої освіти з обов'язками командира відділення чергового та індивідуальних завдань, які видаються здобувачам вищої освіти з метою прищеплення їм практичних навичок в займаних посадах.

2.11. Протягом навчальної практики кожний здобувач вищої освіти веде щоденник. В щоденник записуються керівні документи, які вивчав, відомості про практичний підрозділ ДСНС, структуру та організацію роботи, та інші відомості які згідно програми необхідно занотувати. За відсутності щоденника проходження навчальної практики не зараховується.

2.12. Контроль, аналіз та узагальнення роботи здобувачів вищої освіти здійснюють куратори від підрозділів ДСНС в областях, безпосередні керівники практики, викладачі-куратори університету.

2.13. На час проведення навчальної практики здобувачі підпорядковуються начальникові підрозділу, який на цей період є для них прямим начальником та несе відповідальність за виконання ними вимог безпеки праці.

3. Обов'язки та права здобувачів вищої освіти-практикантів

3.1. Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний:

3.1.1. Згідно з програмою і планом роботи підрозділу, заповнити щоденник практики, скласти календарний план роботи на період навчальної практики на посаді командира відділення чергового караулу, підписати у керівника практики та затвердити щоденник у начальника підрозділу.

3.1.2. Виконувати завдання програми, календарного плану в повному обсязі і в установлені терміни. Одержати навички, уміння, які необхідні для практичної роботи на посаді командира відділення чергового караулу.

3.1.3. Дотримуватись розпорядку дня, встановленого в підрозділі, виконувати вимоги статутів, правил носіння форменого одягу, ввічливос-

ті.

3.1.4. Проявляти пильність, організованість, ініціативу. Дотримуватися законодавчих актів України.

3.1.5. Вивчати статuti, накази, інструкції, керівні та нормативні документи, які стосуються діяльності підрозділу ДСНС, досвід і практику роботи підрозділу.

3.1.6. Узагальнювати інформацію про роботу підрозділу для використання в навчальному процесі.

3.1.7. Ретельно готуватися до виконання завдань, передбачених програмою та календарним планом роботи та до заліків за результатами навчальної практики.

3.1.8. Брати участь в громадському житті колективу підрозділу, в виховній роботі, в заняттях зі службової підготовки та в роботі службових нарад.

3.1.9. Під час роботи з пожежно-рятувальною, аварійно-рятувальною технікою, виконанні оперативної роботи на пожежах, навчаннях, заняттях, господарчих роботах та в побуті додержуватися правил безпеки праці та пожежної безпеки.

3.1.10. Регулярно вести щоденник обліку роботи, щоденно доповідати керівникові навчальної практики про виконання роботи та подавати щоденник для виставлення оцінки.

3.1.11. Перед закінченням навчальної практики в займаній посаді скласти звіт (не менше 2 аркушів) про проходження практики та затвердити його у начальника підрозділу.

3.2. Здобувач вищої освіти-практиканти **має право:**

3.2.1. Знайомитися з усіма службовими документами в обсязі завдання, передбаченого програмою та календарним планом роботи.

3.2.2. Користуватися технічними та іншими засобами, нормативною літературою та документами, які є в підрозділі.

3.2.3. Вносити керівництву підрозділу та університету свої пропозиції щодо покращення організації та проведення навчальної практики, а також діяльності підрозділу.

3.2.5. Вільний час використовувати для відпочинку, підготовки до занять, виконання завдання програми та календарного плану. Конкретний режим праці та відпочинку узгоджується з керівництвом підрозділу.

3.3. Здобувачеві вищої освіти-практиканту **забороняється:**

3.3.1 Брати участь в ліквідації надзвичайних ситуацій без захисного одягу і спорядження та дозволу керівника практики.

3.3.2 Працювати в ізолюючих протигазах у складі ланки ГДЗС та на висоті.

3.3.3. Працювати з механізованим ручним пожежним та аварійно-рятувальним обладнанням.

3.3.4. Керувати автотранспортом, користуватися вогнепальною зброєю.

3.3.5. Без службової необхідності та дозволу керівників практики і ГУ ДСНС України області відлучатися за межі міста, в якому проводиться навчальна практика.

3.3.6. Вживати алкогольні напої та наркотичні речовини, купатися в річках та водоймищах.

4. Підведення підсумків навчальної практики.

4.1. Керівники практики від підрозділів ДСНС організують приймання заліку від практикантів в останні дні проходження практики. Результати заліків заносяться до характеристики про практиканта, яка надсилається до університету.

У характеристиці необхідно відобразити: обсяг та якість виконання здобувачем вищої освіти програми навчальної практики, рівень підготовки його до виконання службових обов'язків та вміння реалізувати набуті теоретичні знання на практиці, навички здобувача вищої освіти складати службові документи, особисті моральні якості, дисциплінованість, культурний рівень та інше.

4.2. Після закінчення навчальної практики здобувач вищої освіти складає звіт, в якому відображає питання:

- де, коли і на якій посаді проходив практику;
- відомості про виконання програми відповідного виду практики;
- відомості про виконання індивідуальних завдань;
- відомості про участь у виховній роботі з особовим складом, участь у спортивно-масовій і культурній роботі;
- пропозиції щодо покращення умов проходження практики та внесення змін у програму.

4.3. До звіту додається:

- щоденник практики;
- звіт про практику;
- характеристика з виставленою оцінкою;
- графіки, схеми, таблиці, ескізи, фотознімки і т.д., додаток копій документів, складених у період практики.

Щоденник практики, звіт про практику та характеристика затверджуються керівниками відповідних структурних підрозділів бази практик. Підпис керівника структурного підрозділу засвідчується печаткою.

4.4. Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму навчальної практики і одержали незадовільні оцінки та відгуки про роботу, направляються на практику повторно за рахунок канікулярних відпусток за уз-

годженням з ГУ ДСНС тієї області, в якій він проходив практику.

4.5. Якщо програма навчальної практики здобувачем вищої освіти не виконана до початку наступного семестру, він до занять не допускається та відраховується з університету з одержанням академічної довідки.

4.6. Комісією університету, яка призначається наказом ректора, після прибуття здобувачів вищої освіти підводяться остаточні підсумки практики та виставляється оцінка до екзаменаційно-залікової відомості. З екзаменаційно-залікової відомості оцінка виставляється в додаток до диплому.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань за результатами навчальної практики за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)
90-100	A
80-89	B
65-79	C
55-64	D
50-54	E
35-49	FX
0-34	F

4.7. Підсумки навчальної практики обговорюються на загальних зборах курсу.

5. Рекомендована література.

1. Освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» (2023 рік) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 261 «Пожежна безпека», галузь знань 26 «Цивільна безпека». [Режим доступу: http://ors.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2023/261_pg_ta_arr_bak_21.pdf].
2. Безуглов О.Є., Колєнов О.М., Ішук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.
3. Будова та експлуатації апаратів на стисненому повітрі / [П.А.Ковальов, В.М. Стрілець, О.В.Єлізаров, О.Є.Безуглов] – Х., 2005. – 359 с.

Інформаційні ресурси

4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1563-14#Text>
6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text>
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text>
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0496-20#Text>
9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1528-15#Text>
10. <http://ors.nuczu.edu.ua/uk/nav-1-pogp/>
11. <http://univer.nuczu.edu.ua/opentest2/>
12. <https://www.dsns.gov.ua/files/2018/10/2/112/Довідник%20пожежного-рятувальника%202018.pdf>

Розробники програми:
начальник кафедри
пожежної та рятувальної підготовки,
к.т.н., доцент

Павло КОВАЛЬОВ

заступник начальника кафедри
пожежної та рятувальної підготовки,
к.пед. н.

Олександр ЧЕРКАШИН

викладач кафедри
пожежної та рятувальної підготовки

Володимир ІЩУК